

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli
Marek Zająk

Warszawa, dnia 3 grudnia 2009 r.

Pan
Maciej Nowicki
Minister Środowiska

KSR-410-15-02/2009
P/09/095

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.), zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła w Ministerstwie Środowiska, zwanym dalej „Ministerstwem” lub „MŚ”, kontrolę w zakresie zatrudniania osób niepełnosprawnych w administracji publicznej. Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2005 r. do 30 czerwca 2009 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 12 listopada 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Ministrowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania Ministerstwa Środowiska w zakresie zatrudniania osób niepełnosprawnych. Stwierdzone uchybienia nie miały wpływu na ogólną ocenę kontrolowanej działalności.

W badanym okresie zmniejszyła się liczba osób niepełnosprawnych zatrudnionych w Ministerstwie: z 7 w 2005 r. do 5 w I półroczu 2009 r. W przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy miesięczny stan zatrudnienia wynosił od 6,9 do 4,2 etatu. Wskaźniki zatrudnienia osób niepełnosprawnych w stosunku do zatrudnienia ogółem, w okresie od 2005 r. do I półroczu 2009 r., kształtowały się odpowiednio: 1,5; 1,8; 1,1; 1,2; 1,1. Były one niższe niż określone w art. 21 ust. 2a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych*¹: 3% w 2005 r.; 4% w 2006 r.; 5% w 2007 r. oraz 6% w latach 2008-2009. W związku z nieosiągnięciem ustawowej wielkości wskaźników, w okresie objętym kontrolą dokonano należnych wpłat na Państwowy Fundusz

---

¹ Dz. U. z 2008 r. Nr 14, poz. 92 ze zm.

Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON)², w łącznej kwocie 844 tys. zł. Skorzystano przy tym z możliwości obniżenia wysokości wpłat na PFRON, wynikających z art. 22 ww. ustawy *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych*³. Łączna kwota obniżeń wyniosła 17,1 tys. zł i dotyczyła m.in. zakupu usług teleinformacyjnych. Nie korzystano natomiast ze środków finansowych w ramach programów PFRON, adresowanych do instytucji administracji publicznej i mających na celu aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych.

W badanym okresie podejmowano działania w celu zwiększenia zatrudnienia osób niepełnosprawnych. Polegały one na zamieszczaniu w ogłoszeniach o naborze na wolne stanowiska pracy, w tym w ogłoszeniach Kancelarii Prezesa Rady Ministrów o wolnych stanowiskach pracy w służbie cywilnej, informacji o możliwości składania ofert przez osoby niepełnosprawne. Nie podjęto natomiast współpracy z organizacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych, w celu upowszechniania wiedzy na temat możliwości ubiegania się o pracę w Ministerstwie.

W przypadku pracowników, u których w okresie zatrudnienia w MŚ orzeczono niepełnosprawność w stopniu umiarkowanym, nie występowało do Państwowej Inspekcji Pracy o wydanie pozytywnej opinii w sprawie przystosowania stanowisk pracy do potrzeb tych osób - tym samym nie wypełniono obowiązku wynikającego z art. 4 ust. 5 pkt 1 przywołanej ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych*.

Zatrudnionym osobom niepełnosprawnym umożliwiano korzystanie z uprawnień do: skróconego czasu pracy oraz dodatkowego urlopu - określonych odpowiednio w art. 15 ust. 2 i art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych*; dodatkowej przerwy w pracy na gimnastykę - przewidzianej w art. 17 tej ustawy; zwolnienia od pracy, z zachowaniem prawa do wynagrodzenia, w celu uczestniczenia w turnusie rehabilitacyjnym - na podstawie przepisu art. 20 ust. 1 pkt 1 powyższej ustawy.

Osoby niepełnosprawne korzystały także z możliwości podnoszenia kwalifikacji zawodowych, m.in. poprzez uczestnictwo w szkoleniach.

W celu likwidacji barier dla osób niepełnosprawnych - zatrudnionych oraz przybywających do Ministerstwa w charakterze interesantów, wybudowano pochylnie przy wejściu głównym do budynku, dostosowano wielkość drzwi, a także urządzono toalety z umywalkami na obniżonej wysokości. Prace adaptacyjne zostały wykonane przed okresem objętym kontrolą. Poza tym, w grudniu 2008 r., zakupiono za 4,0 tys. zł 2 specjalistyczne fotele, niezbędne do pracy osobom niepełnosprawnym.

---

² Zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych*.

³ Zgodnie z art. 22 ust. 1 przywołanej ustawy, wpłaty na PFRON ulegają obniżeniu z tytułu zakupu usługi, z wyłączeniem handlu, lub produkcji pracodawcy zatrudniającego co najmniej 25 pracowników w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy i osiągającego wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych zaliczonych do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności w wysokości co najmniej 10%.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Podjęcie działań mających na celu dostosowanie wielkości zatrudnienia osób niepełnosprawnych do wymogów ustawowych.
2. Występowanie do Państwowej Inspekcji Pracy o opinie w sprawie przystosowania stanowisk pracy dla zatrudnianych osób niepełnosprawnych.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, zwraca się do Pana Ministra o przedstawienie, w terminie 14 dni od otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 2 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Ministrowi prawo zgłoszenia na piśmie do Kolegium Najwyższej Izby Kontroli, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały Kolegium Najwyższej Izby Kontroli.